

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีส่วนตน

ของ นายสุพจน์ ไข่มุกด์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๖/๒๕๕๖

เรื่องพิจารณาที่ ๖๖/๒๕๕๕

วันที่ ๑๓ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๖

ประเด็นวินิจฉัย

พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๒๖๗ วรรคสี่ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๔ และมาตรา ๓๙ หรือไม่

ความเห็น

การที่ผู้ถูกกล่าวหาที่ ๕ ได้แย้งว่า สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) กล่าวหาและขอให้ศาลมีคำสั่งห้ามผู้ถูกกล่าวหาที่ ๕ ออกนอกราชอาณาจักรตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๒๖๗ วรรคสี่ นั้น ยังมีได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดว่าผู้ถูกกล่าวหาที่ ๕ เป็นผู้กระทำความผิด จึงต้องสันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ถูกกล่าวหาที่ ๕ ไม่มีความผิด ดังนั้น จะปฏิบัติต่อผู้ถูกกล่าวหาที่ ๕ เสมือนเป็นผู้กระทำความผิดมิได้ และรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๔ บัญญัติให้บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการเดินทาง อันเป็นสิทธิและเสรีภาพขั้นพื้นฐานของประชาชนซึ่งผู้ถูกกล่าวหาที่ ๕ ในฐานะประชาชนคนไทยย่อมมีเสรีภาพในการเดินทางตามกฎหมายเช่นกัน การจำกัดสิทธิใด ๆ จะต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขที่กำหนดเวลาที่ชัดเจน ตามคำร้องจึงเป็นการหยิบยกพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๒๖๗ วรรคสี่ ขึ้นโต้แย้งว่า ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๔ วรรคหนึ่งและวรรคสอง และมาตรา ๓๙ วรรคสาม เท่านั้น

ประเด็นที่จะพิจารณาวินิจฉัย จึงมีเพียงว่า พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๒๖๗ วรรคสี่ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๔ วรรคหนึ่งและวรรคสอง และมาตรา ๓๙ วรรคสาม หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๔ เป็นบทบัญญัติอยู่ในหมวด ๓ ว่าด้วยสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย ส่วนที่ ๓ สิทธิและเสรีภาพส่วนบุคคล ซึ่งมาตรา ๓๔ วรรคหนึ่ง

บัญญัติว่า “บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการเดินทางและมีเสรีภาพในการเลือกถิ่นที่อยู่ภายในราชอาณาจักร” และวรรคสอง บัญญัติว่า “การจำกัดเสรีภาพตามวรรคหนึ่ง จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เฉพาะเพื่อความมั่นคงของรัฐ ความสงบเรียบร้อยหรือสวัสดิภาพของประชาชน การผังเมือง หรือเพื่อสวัสดิภาพของผู้เยาว์” บทบัญญัตินี้ดังกล่าวมีเจตนารมณ์เพื่อประกันเสรีภาพในการเดินทางหรือเลือกถิ่นที่อยู่ว่าบุคคลย่อมมีเสรีภาพในการเดินทางและเลือกถิ่นที่อยู่ภายในราชอาณาจักรโดยอิสระ การจำกัดเสรีภาพดังกล่าวจะกระทำมิได้เฉพาะเพื่อ ๑) ความมั่นคงแห่งรัฐ ๒) ความสงบเรียบร้อยหรือสวัสดิภาพของประชาชน ๓) การผังเมือง ๔) สวัสดิภาพของผู้เยาว์ เนื่องจากบิดามารดาโดยชอบด้วยกฎหมายมีอำนาจกำหนดที่อยู่ของบุตรตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๖๗ (๑) เป็นต้น

ส่วนรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๙ เป็นบทบัญญัติอยู่ในหมวด ๓ ว่าด้วยสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย ส่วนที่ ๔ สิทธิในกระบวนการยุติธรรม ซึ่งมาตรา ๓๙ วรรคสาม บัญญัติว่า “ก่อนมีคำพิพากษาอันถึงที่สุดแสดงว่าบุคคลใดได้กระทำความผิด จะปฏิบัติต่อบุคคลนั้นเสมือนเป็นผู้กระทำความผิดมิได้” บทบัญญัตินี้ดังกล่าวมีเจตนารมณ์เพื่อคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคลเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางอาญาว่า トラบเท่าที่ศาลยังไม่มีคำพิพากษาถึงที่สุด ต้องสันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญาไม่เป็นผู้กระทำความผิด ดังนั้น จะปฏิบัติต่อบุคคลนั้นเสมือนผู้กระทำความผิดมิได้ บุคคลดังกล่าวย่อมมีสิทธิและเสรีภาพเช่นเดียวกับพลชนชาวไทย นอกเหนือจากมีสิทธิในฐานะผู้ต้องหาหรือจำเลยตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งเป็นหลักประกันสิทธิและเสรีภาพของผู้กระทำความผิดอาญาและเป็นสิทธิพื้นฐานที่บุคคลทุกคนย่อมได้รับความคุ้มครอง

สำหรับพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นกฎหมายที่มุ่งส่งเสริมและพัฒนา ตลอดจนกำกับดูแลในเรื่องหลักทรัพย์ ธุรกิจหลักทรัพย์ ตลาดหลักทรัพย์ ศูนย์ซื้อขายหลักทรัพย์และธุรกิจที่เกี่ยวข้ององค์กรที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจหลักทรัพย์ การออกหรือเสนอขายหลักทรัพย์ต่อประชาชน การเข้าถือหลักทรัพย์เพื่อครอบงำกิจการ และการป้องกันการกระทำอันไม่เป็นธรรมเกี่ยวกับการซื้อขายหลักทรัพย์ โดยวัตถุประสงค์ดังกล่าวจึงมีความจำเป็นที่ต้องมีมาตรการเกี่ยวกับผู้กระทำความผิดกำหนดไว้ ทั้งนี้ พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๒๖๗ วรรคสี่ บัญญัติว่า “ในกรณีตามวรรคหนึ่ง เมื่อมีเหตุอันควรสงสัยว่าบุคคลดังกล่าว

จะหลบหนีออกนอกราชอาณาจักร เมื่อสำนักงานร้องขอให้ศาลอาญามีอำนาจสั่งห้ามมิให้บุคคลนั้นออกนอกราชอาณาจักรไว้ก่อนได้ และในกรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วนให้คณะกรรมการ ก.ล.ต. มีคำสั่งห้ามมิให้บุคคลนั้นออกนอกราชอาณาจักรไว้ก่อนเป็นการชั่วคราวได้เป็นเวลาไม่เกินสิบห้าวัน จนกว่าศาลอาญาจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น”

เห็นว่า บทบัญญัติดังกล่าวเป็นบทบัญญัติที่ให้อำนาจกับเจ้าหน้าที่หรือศาลในอันที่จะใช้มาตรการป้องกันมิให้บุคคลที่ถูกกล่าวหา ในกรณีที่ปรากฏหลักฐานว่าบุคคลนั้นกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ที่มีลักษณะอันอาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประโยชน์ประชาชน และสำนักงาน ก.ล.ต. มีเหตุอันควรเชื่อว่าผู้กระทำความผิดจะยักย้ายหรือจำหน่ายทรัพย์สินของตน ให้สำนักงานด้วยความเห็นชอบของคณะกรรมการ ก.ล.ต. มีอำนาจสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินของบุคคลนั้นหรือทรัพย์สินซึ่งมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าเป็นของบุคคลนั้นได้ และหากกรณีมีเหตุอันควรสงสัยว่า บุคคลดังกล่าวจะหลบหนีออกนอกราชอาณาจักร สำนักงาน ก.ล.ต. ก็มีอำนาจร้องขอให้ศาลอาญามีคำสั่งห้ามมิให้บุคคลนั้นออกนอกราชอาณาจักรไว้ก่อนได้ และในกรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วนก็ให้อำนาจกับคณะกรรมการ ก.ล.ต. ที่จะมีการสั่งห้ามมิให้บุคคลนั้นออกนอกราชอาณาจักรไว้ก่อนเป็นการชั่วคราวได้เป็นเวลาไม่เกินสิบห้าวัน จนกว่าศาลอาญาจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๒๖๗ วรรคสี่ จึงเป็นมาตรการในการป้องกันมิให้ผู้กระทำความผิดในตลาดหลักทรัพย์หลบหนีออกนอกราชอาณาจักรเพราะหากผู้กระทำความผิดได้หลบหนีออกนอกราชอาณาจักรแล้ว อาจมีการยักย้ายถ่ายเททรัพย์สิน อีกทั้งการจับกุมตัวมาดำเนินคดีอาญาย่อมกระทำได้โดยยาก เพื่อมิให้เกิดความเสียหายต่อระบบเศรษฐกิจ และเพื่อสร้างความเชื่อมั่นต่อการลงทุนของประเทศ มาตรการดังกล่าวจึงเป็นไปเพื่อคุ้มครองประโยชน์ของสาธารณะให้บรรลุผลตามเจตนารมณ์ของกฎหมายฉบับนี้เป็นสำคัญ แม้จะเป็นการจำกัดเสรีภาพในการเดินทางของบุคคลตามที่รับรองไว้ในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๔ วรรคหนึ่งอยู่บ้าง แต่เป็นการจำกัดเสรีภาพโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เฉพาะตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๔ วรรคสอง บัญญัติไว้คือ เป็นการจำกัดเสรีภาพเพื่อความมั่นคงของรัฐในทางเศรษฐกิจของประเทศ ทั้งเป็นบทบัญญัติกฎหมายที่มีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป ไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๔ วรรคหนึ่ง และวรรคสอง อีกทั้ง

บทบัญญัติของพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๒๖๗ วรรคสี่ มิได้เป็นการสันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญาเป็นผู้กระทำความผิด ซึ่งจะปฏิบัติต่อบุคคลนั้นเสมือนผู้กระทำความผิดมิได้ บุคคลดังกล่าวยังมีสิทธิและเสรีภาพในฐานะผู้ต้องหาหรือจำเลย ตามรัฐธรรมนูญและตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาทุกประการ เพียงแต่เสริมมาตรการที่จะป้องกันมิให้ผู้กระทำความผิดหลบหนีคดีออกนอกราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวเท่านั้น บทบัญญัติดังกล่าวจึงเป็นไปตามหลักนิติธรรมและหลักความได้สัดส่วนตามความจำเป็นแก่กรณี มิได้ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๙ วรรคสาม แต่อย่างใด

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้นจึงมีความเห็นว่า พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๒๖๗ วรรคสี่ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๔ วรรคหนึ่ง และวรรคสอง และมาตรา ๓๙ วรรคสาม

นายสุพจน์ ไข่มุกด์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ